

ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ

1993-2013

20-РІЧЧЯ СТОЛІТТЯ ЕКОНОМІКИ ПІДПРИЄМСТВА

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ТА ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВОСТІ

ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

Тези доповідей

7–8 листопада 2012 р.

Дніпропетровськ
2012

Організаційний комітет:

Голова оргкомітету:

О. М. Зборовська, доктор економічних наук, доцент

Заступник голови оргкомітету:

Н. Д. Гармідер, кандидат економічних наук, доцент

Члени оргкомітету:

Б. І. Холод, доктор економічних наук, професор;

В. А. Ткаченко, доктор економічних наук, професор;

В. П. Валіков, кандидат економічних наук, доцент;

С. В. Дубінський, кандидат економічних наук, старший викладач;

Н. І. Климович, старший викладач;

І. Г. Курінна, старший викладач;

М. О. Радченко, старший викладач;

С. О. Філатова, старший викладач;

Н. О. Волошко, старший викладач;

О. Ю. Куянова, викладач

Н. О. Глуценко, секретар.

Збірник містить тези доповідей науковців, викладачів, здобувачів наукових ступенів, аспірантів, студентів, фахівців-практиків – учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції «Економічні проблеми модернізації та інноваційного розвитку промисловості». У тезах розкривається роль інновацій як фактора стабілізації та розвитку промислового комплексу України, а також як фактора соціально-економічного розвитку промислового підприємства. Підкреслено необхідність застосування інноваційних технологій та стратегічного управління модернізацією промислових підприємств.

Відповідальний за випуск: зав. кафедри економіки підприємства, доцент,
доктор економічних наук **О. М. Зборовська**

ІННОВАЦІЙНІ АСПЕКТИ КОНФЕРЕНЦІЇ

Дозвольте висловити подяку всім, тим хто надав свої матеріали для участі у конференції. Тема Всеукраїнської науково-практичної конференції «Економічні проблеми модернізації та інноваційного розвитку промисловості» дуже актуальна.

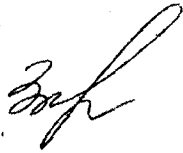
Внаслідок впливу факторів економічних, соціальних, відставання нашої країни від рівня технічного, технологічного, економічного розвитку передових в цьому сенсі країн Америки, Європи, Азії за останні роки не тільки не зменшилось, а і значно збільшилось.

Орже, першочергове завдання науки – переломити цю ситуацію, вдосконалити інноваційно-інвестиційну модель і зробити свій вагомий внесок у кардинальне підвищення ефективності національної економіки.

Організатор конференції – кафедра економіки підприємства Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля, одного з провідних в Україні вищих навчальних закладів IV рівня акредитації проводить значну роботу, спрямовану на вирішення цих проблем.

Сподіваємося, що матеріали конференції представниками різних наукових шкіл і спеціальностей буде розглянуто широкий спектр актуальних проблем розвитку інноваційної складової промислових підприємств, відзначено необхідність вдосконалення теоретичних і методологічних засад забезпечення сталого розвитку підприємств, які мають наукове й прикладне значення в управлінні народним господарством України.

Завідуюча кафедри
економіки підприємства
Дніпропетровського університету
імені Альфреда Нобеля,
доктор економічних наук

О. М. Зборовська

Президент Украины Виктор Янукович поставил перед нашей страной стратегическую задачу — войти в двадцатку самых развитых стран мира. Это возможно только путем модернизации отечественной экономики, инновационного развития высокотехнологичных отраслей промышленности.

Повышение конкурентоспособности продукции украинского промышленного комплекса, импортозамещение, т.е. победы на внешних и внутренних рынках создают надежный фундамент стабильного повышения социальных стандартов жизни украинцев.

Современное состояние промышленности Украины требует принципиально новых, научно-обоснованных подходов, и на Днепропетровщине они определены по личной инициативе губернатора Александра Вилкула в комплексной стратегии развития области на период до 2015 г.

За последние два года уже многое сделано в рамках осуществления стратегии развития области. Общий объем инвестиций в промышленность в 2011 г. превысил 8 млрд грн. Столько же планируется в текущем году. Растет вклад Днепропетровщины в экономику украинской промышленности. По итогам 8 месяцев 2012 г. в область вложено 1,1 млрд грн, что составляет 18,8% общеукраинского объема инвестиций в промышленность.

Важной составляющей сделанного, это только первые шаги модернизации, Украины и семью передовых стран мира.

Для активного участия каждого, рассчитываем на ваши идеи, даже самые креативные, предложения. Власть готова поддержать конструктивные научно-обоснованные инициативы. Мы приглашаем вас участвовать до работодателей.

Уверен, конференция будет плодотворной, результаты ее работы применимы для практического применения, будет сделан очередной важный научный вклад и экономическое обоснование развития промышленности как Днепропетровщины, так и других регионов Украины.

Председатель Федерации организаций работодателей Днепропетровщины, советник главы

Днепропетровской областной государственной администрации, доктор экономических наук

В. В. СЕРГЕЕВ

СЕКЦІЯ 1. РОЛЬ ІННОВАЦІЙ В СТАБІЛІЗАЦІЇ ТА РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ

Ардмасова І. С., Ширинян С. В. Інновації у сфері промисловості України у 2007-2011 роках.....	14
Бойко О. В. Лобстивий підхід до управління інноваційним розвитком ринку страхових послуг.....	17
Бугай В. З., Шевченко Т. Г. Механізми та інструменти регулювання кредитної політики комерційних банків України.....	16
Войнова Н. А. Актуальні проблеми зовнішньоекономічної діяльності підприємства.....	18
Горбунова А. В., Повпук Н. Ю. Проблеми комерційних банків щодо активізації лізингових відносин в Україні.....	21
Диха М. В. Технологічні парки як інструмент інтенсифікації розвитку країни.....	23
Журавльова К. О. Машинобудівний комплекс України.....	27
Іванова Т. Ю. Тенденції розвитку машинобудівного комплексу в Україні.....	29
Ковалець О. О. Розвиток промислових підприємств України за рахунок впровадження інновацій.....	31
Колодійчук А. В. Вплив умов недосконалої конкуренції на використання інноваційного потенціалу промисловості.....	34
Коломоєць А. П. Роль інновацій у стабілізації та розвитку промислового комплексу України.....	37
Краснянський А. С. Актуальні проблеми інноваційного розвитку промислових підприємств.....	41
Кульганік О. М., Кухарчук А. О. Формування інвестиційної привабливості як елемент стратегії модернізації вітчизняних підприємств у сучасних умовах господарювання.....	44
Литвиненко О. С. Роль інновацій у розвитку промислового комплексу України.....	47
Лісняк Г. Г. Аналіз розвитку хлібопекарської галузі України.....	50
Логвиненко Н. Л. Актуальні проблеми аналізу та розробки проекту реконструкції металургійного підприємства.....	54
Мельник О. І. Залежність рівня конкурентоспроможності економіки країни від інновацій.....	57
Нізімова О. М. Рівень інноваційного потенціалу як найважливіший показник економічного розвитку підприємства.....	60
Орленко О. В. Інноваційні підходи до розвитку круп'яної промисловості.....	63
Парафацкая С. И. Анализ противоречий в инновационном развитии Украины.....	67

Той факт, що промисловість отримує основний обсяг інвестицій і при цьому частка доданої вартості в загальному випуску продукції залишається низькою, свідчить про недостатній рівень інноваційності в галузевій структурі промисловості. Одними з основних механізмів структурної перебудови мають стати інноваційні інвестиції, які забезпечать надалі структурні зміни на фоні економічного зростання та продуктивності праці.

Аналіз теоретичних підходів та емпіричних досліджень взаємозв'язку конкурентоспроможності національної економіки та інноваційних процесів дозволив виявити такі суперечності інноваційного забезпечення конкурентоспроможності: низький рівень технологічної

інноваційної активності та відсутність стійкої тенденції її розвитку на фоні глобальної експансії нововведень;

– відсутність взаємозв'язку між традиційними (ціновими) конкурентними перевагами вітчизняних підприємств та інноваційною базою їх формування;

– нееквівалентність і нерівноправність участі України в міжнародній міграції інновацій;

– низький міжнародний конкурентний рівень вітчизняних розробок, які класифікуються як інновації;

– суперечливе ставлення до малого бізнесу як джерела інновацій;

– нерозвиненість інноваційної інфраструктури (бізнес-інкубаторів, технопарків, технополісів);

– недосконалість системи отримання, використання й захисту прав інтелектуальної власності.

На основі досвіду розвинених країн світу можна зробити висновок, що основою сучасної конкурентоспроможності є техніко-технологічні, організаційні, структурні, інституціональні інновації, які створюють конкурентні переваги та дозволяють країнам досягти певного суспільного розвитку. Процеси розроблення й впровадження того або іншого виду інновацій тісно взаємозв'язані, взаємозалежні і не можуть існувати автономно. Тому головною метою економічної політики України має бути вирішення проблеми підвищення її конкурентоспроможності на інноваційних основах і створення для цього відповідних умов.

Враховуючи тривалий процес трансформації економіки, труднощі переходу до інноваційної моделі розвитку, необхідно підсилити державну підтримку інноваційних процесів за рахунок коштів держбюджету. Не слід покладатися тільки на ринкові механізми, оскільки багато сфер економіки й напрямів діяльності не є привабливими для приватних інвестицій, а інноваційне підприємництво знаходиться на початковій стадії розвитку.

Тому основною задачею держави є формування умов, що забезпечують органічне об'єднання й взаємодію науково-технічного й підприємницького середовища. Це дозволить ефективніше використовувати науковий і виробничий потенціал для підвищення рівня конкурентоспроможності вітчизняних підприємств. При цьому слід зазначити, що для інвесторів мають бути створені сприятливі умови, а не пільгові, як зараз це декларується.

Держава повинна бути основним джерелом фінансування розвитку науково-технічної та інноваційної діяльності. Важливим чинником для підвищення інноваційного рівня України є освоєння та застосування прогресивних технологій та наукомісткої продукції. Необхідно

розвивати законодавчу базу для більш тісного співробітництва державного та підприємницького сектора, оскільки тільки при ефективному, стимулюючому розвитку підприємств Україна буде економічно стабільною та розвинутою.

Список використаних джерел

1. Зима А.О., Біркентале В.В. Інноваційна діяльність як основа підвищення конкурентоспроможності підприємств та регіонів // Вісник Донецького національного університету, Сер. В: Економіка і право. – Вип. І. – Донецьк, 2009. – 250 с.
2. Стефанів І. Інноваційна політика держави / І. Стефанів // Світ фінансів. – 2008. – № 3 (16). – С. 87–93.
3. Поплавська Ж. Інтелектуальний капітал економіки знань / Ж. Поплавська // Вісник НАН України. – 2007. – № 2. – С. 52–62.
4. Федулова Л. Перспективи інноваційного розвитку промисловості України / Л. Федулова // Економіка і прогнозування. – 2006. – № 2. – С. 58–76.

Науковий керівник: І. Г. Курінна, ст. викладач.

О. В. Орленко
заступник завідуючого кафедри фінансів
Міжнародного університету бізнесу і права,
канд. екон. наук, доц.

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО РОЗВИТКУ КРУП'ЯНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Виробництво і споживання продуктів харчування, зокрема борошна різних сортів та крупів є однією з головних умов суспільного розвитку. На сучасному етапі в період здійснення економічних реформ

продовольча проблема займає одне з провідних місць. Формування ринкових стосунків в круп'яній промисловості ґрунтується на визначенні напрямів спеціалізації виробництва в міжрегіональному поділі праці шляхом економічної оцінки місцевих природно-економічних ресурсів, можливостей участі в обміні результатами діяльності природних комплексів та умов поліпшення структури і обсягів харчування населення.

Вивчення теоретичних аспектів проблеми розвитку круп'яної промисловості як однієї з провідних галузей народногосподарського комплексу, територіальної організації круп'яної промисловості знайшло широке відображення в науковій економічній літературі, зокрема в працях В.І. Бойко, Г.В. Балабанова, П.П. Боршевського, С.І. Дорогунцова, Л.В. Дейнеко, А.О. Зайчківського, О.М. Онищенко, Л.В. Опацького, М.М. Паламарчука, Б.Й. Пасхавера, О.М. Паламарчука, Л.Г. Чернюк та інших учених. Проблемам пропорційного, збалансованого і ефективного розвитку круп'яної промисловості, удосконалення зв'язків з суміжними галузями, раціоналізації використання сировинних ресурсів присвячені наукові праці В.Г. Вороніна, В.К. Докучаєва, О.В. Крисального, М.Г. Лобаса, А.С. Лисецького, В.П. Нархова, А.К. Павлюченкова, С.Ф. Покропивного, П.П. Руснака, П.Т. Саблука, Б.П. Тарасенко, Л.М. Худолій, О.М. Шпичака, М.Г. Шелудько та інших учених-економістів.

Незважаючи на високу актуальність дослідження соціально-економічних проблем розвитку круп'яної промисловості в регіонах та країні взагалі, висвітлення питань раціонального взаємозв'язку сільськогосподарських товаровиробників з зернопереробними підприємствами в умовах глобалізації ринкової економіки, проблема підвищення ефективності розвитку круп'яної промисловості, системного і комплексного пошуку напрямів і шляхів ефективного формування її складових на основі структурної пропорційності і збалансованості як в методологічному, так і в прикладному плані залишаються недостатньо дослідженою [1, с.169].

Одним із найважливіших напрямів забезпечення сталого функціонування і подальшого розвитку підприємств круп'яної промисловості є впровадження прогресивних технологій, розробка нових харчових продуктів, організаційних і управлінських рішень. Це можливо за допомогою науково-технічних досягнень, які поширюються у виробництво у формі інновацій.

Оскільки інновації є найважливішим засобом забезпечення економічного зростання, конкурентоспроможності та фінансової стабільності будь-якого підприємства, то високих результатів вони можуть досягти лише за систематичного і цілеспрямованого здійснення інноваційної діяльності, яка спрямована на реалізацію нових можливостей. Їх відкриває ринкове середовище, вони зв'язані із

розробкою та впровадженням нових видів продукції, нових засобів виробництва і форм його організації, освоєнням нових ринків. Оскільки управління інноваціями стає одним із найскладніших завдань, з якими постійно стикаються підприємства, то дослідження, аналіз, обґрунтування напрямів формування і вдосконалення управління інноваціями є актуальною проблемою науки [1, с.25].

Характерною рисою дослідження сучасних інноваційних процесів в економіці диктується значенням технологічного розвитку як чинника конкурентоспроможності підприємств. Для інноваційної діяльності української круп'яної промисловості характерна низька віддача. Це підтверджується перш за все малою часткою інноваційної продукції в загальному обсязі продукції. Одним з головних завдань в розвитку інноваційної діяльності є сприяння формуванню прогресивної організаційної структури виробництва і сучасних технологічних устроїв, як бази економічного зростання, модернізації і розвитку науково-технічного потенціалу. Проте посилення виробничо-технологічного потенціалу галузі шляхом оновлення основних фондів є необхідним, але недостатнім напрямом стимулювання інноваційного розвитку підприємств.

Інноваційний розвиток – це не тільки сам по собі інноваційний процес, але й розвиток системи чинників і умов, необхідних для його здійснення, йдеться про інноваційний потенціал. На ринку інноваційної промисловості сьогодні функціонують представники, які інвестують в НДОКР і впровадження інновацій значно менше, ніж зарубіжні галузеві конкуренти. Більше 90% цього незначного попиту задовольняється імпортом, оскільки національна пропозиція інноваційних технологій знаходиться на дуже низькому рівні [2, с.54].

Проблема низького попиту економіки на інновації безпосередньо пов'язана зі становищем конкуренції, що склалася в країні. Значну роль відіграє і соціальна політика держави. Курс влади на збереження і примноження робочих місць на існуючих підприємствах знижує мотивацію щодо впровадження інновацій, які в більшості випадків націлені на підвищення продуктивності праці, а значить, на вивільнення працівників. Державі доведеться вибирати: або збереження нинішньої кількості працівників на підприємствах, або ефективна інноваційна промисловість. Крім того, в Україні не створено помітних податкових і тарифних стимул-реакцій для підприємств круп'яної промисловості щодо інвестицій в НДОКР і системи компенсації витрат на впровадження інновацій у даний сектор. На сьогодні ще багато керівників вітчизняних підприємств акцентують свою увагу саме на обсягах виробництва та збуту насамперед маючи перевагу у вигляді дешевої робочої сили, сировини тощо. Однак, підприємства економічно розвинених країн Європи та решти світу вже давно усвідомили той факт, що саме інноваційність є чи не найважливішим фактором, який

забезпечує конкурентну перевагу підприємства в умовах зростання конкуренції.

На сучасному етапі економічного розвитку попит виробників на інновації задовольняється в основному імпортом. У стадії зародження знаходяться традиційні західноєвропейські ринкові інститути підтримки інноваційної діяльності: кількість бізнес-інкубаторів, що реально діють, і венчурні фонди знаходяться на катастрофічно низькому рівні та відстають від десятків і сотні разів від показників країн, які займають перші місця в ключових рейтингах інноваційного розвитку.

Україна у всіх глобальних рейтингах інноваційного розвитку займає місце нижче середніх. Головні причини – якість інституційного середовища і якість державних інститутів. Всі ті чинники, які є критичними для ведення стандартної ділової діяльності, ще значиміші для інноваційного бізнесу.

Інновації потрібні будь-якій державі та підприємству для забезпечення економічного розвитку. Саме вони дають змогу забезпечити динамічний та ефективний розвиток господарства. Створення нових та удосконалення існуючих продуктів, удосконалення технологій та організації праці, а також запровадження сучасної системи управління підприємством дає змогу будь-якому підприємству одержати конкурентні переваги. Інновації свідчать про розвиток суб'єкта господарювання, який, будучи одним з елементів системи господарювання держави, створює ВВП. Тому дуже важливо для кожного підприємства здійснювати інноваційну діяльність. У її витоках повинно бути стимулювання такої діяльності на рівні держави, а також сприятливий інноваційний клімат регіону, держави, виробничої сфери тощо. Важливо також на рівні держави підтримувати суб'єкти господарювання, які активно впроваджують інновації. Для цього можна використовувати як інструменти економічної та фінансової політики, так й інструменти освітньої та наукової політики.

Список використаних джерел

1. Варфоломієва В.О. Інформаційне забезпечення управління розвитком інноваційного потенціалу підприємств малого бізнесу // Актуальні проблеми економіки. – 2006. – № 5. – С.165 – 171.
2. Волков О.І., Денисенко М.П., Гречан А.П. та ін. Інноваційний розвиток промисловості України / за ред. О.І. Волкова, М.П. Денисенка. – К.: КНТ, 2009. – 648 с.
3. Федулова Л.Н., Перспективи інноваційно-технологічного розвитку промисловості України / Л. Федулова // Економіка України. – 2011. – № 7. – С. 24–36.

НАЛИЗ ПРОТИВОРЕЧИЙ В ИННОВАЦИОННОМ РАЗВИТИИ УКРАИНЫ

Тенденции развития цифровой экономики существенно монстрируют, что Украина не может идти другим путем развития, построение экономики инновационного типа. Сегодня необходимость работы путей и направлений совершенствования государственного регулирования и стимулирования инновационной деятельности условлена усилением нестабильности в экономике и политике, раниченностью рыночных механизмов в отрасли получения и иедрения результатов научно-технической политики, отсутствием управляемых инновационных процессов во всех подсистемах экономики, изкой адаптивной способностью экономики Украины к восприятию ировых инноваций, возрастанием рисков экономической безопасности осударства и усилением проявлений финансового кризиса.

В настоящее время в Украине правительством официально ровозглашен курс на инновационное развитие. Воплощение в жизнь кой политики требует консолидации сил и согласования целей всех твей и уровней власти. Но в инновационном развитии Украины по ногим направлениям существуют значительные противоречия. есурсная база для такого развития сегодня недостаточно формирована, кроме того, возникают проблемы реализации нновационного процесса на всех его этапах, что требует тщательного ассмотрения и исследования качественных и количественных арактеристик инновационного развития.

Научно-инновационная сфера относится к тем отраслям озийственного комплекса Украины, в которых произошли ущественные изменения в условиях трансформации экономических тношений. По мнению специалистов из Института географии НАН 'краины, общие тенденции развития научной деятельности в нашем осударстве свидетельствуют о разрушении существующей системы рганизации научных исследований и неэффективность деятельности аучных ресурсов в стране. Всего научный потенциал Украины ретерпел существенные структурные изменения, связанные с окращением деятельности крупных (преимущественно осударственных) научных учреждений, конструкторских бюро и роектных организаций, расположенных в крупнейших городах и ринтированных на широкомасштабные и комплексные ундаментальные исследования. Зато постепенно растет доля ебольших коммерчески направленных научных институтов, азвивающихся как в крупнейших, так и в малых городах Украины. Они

Наукове видання
**ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ
ТА ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВОСТІ**
Всеукраїнська науково-практична конференція
Тези доповідей
7–8 листопада 2012 р.
(українською та російською мовами)
Редактори: О.О. Шевцова, М.С. Ярмолюк
Комп'ютерна верстка О.М. Гришкіної

Підписано до друку 5.11.2012. Формат 60×84/16. Ум. друк. арк. 18,13.
Тираж 120 пр. Зам. № 1486.

ТОВ «Дніпропетровський університет імені Альфреда Нобеля».
49000, м. Дніпропетровськ, вул. Набережна В.І. Леніна, 18.
Тел. (056) 778-58-66, e-mail: rio@dnep.edu
Свідоцтво ДК № 4205 від 10.11.2011 р.

Віддруковано у ТОВ «Роял Принт».
49052, м. Дніпропетровськ, вул. В. Ларіонова, 145.
Тел. (056) 794-61-05, 04
Свідоцтво ДК № 4121 від 27.07.2011 р.